

פרוטוקול מס' 123
מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
יום שלישי, כ"ד בתמוז התשנ"ז (29 ביולי 1997), שעה 11:00

נוכחים:

חברי הוועדה:
סאלח טריף - היו"ר
דוד אזולאי
בנימין אלון
מיכה גולדמן
משה גפני
שמואל הלפרט
איתן כבל
ניסן סלומינסקי

מזמנים:
עמוס מר חיים - עיריית בני ברק
ד"ר אריה הכט - עיריית בני ברק
אמנון נויבך - עיריית בני ברק
דוד צלניק - עיריית בני ברק
אלכס וייצמן - משרד האוצר
שלומי נבון - משרד הפנים
יחזקאל לביא - משרד הפנים

מנהלת הוועדה: יפה שפירא

קצרנית: תמר פוליבוי

סדר-היום: פיזור הוועדה הקרואה בבני ברק.

פיזור הוועדה הקרואה בבני ברק

היו"ר סאלח טריף:

אני פותח את הישיבה. אני חוזר לדיון הזה על פי בקשת שר הפנים וגם על פי הסיכומים של הישיבות הקודמות לגבי המשך עבודת הוועדה הקרואה בבני ברק, לגבי מצב העיר ולגבי הבקשה לקיים שם בחירות.

אי אפשר להמשיך בפעילות הוועדה הקרואה עד לבחירות הכלליות. העניין הזה אינו מתאפשר עכשיו, משום שכל נציגי התושבים של העיר בני ברק מבקשים שנציגים נבחרים שלהם, כמו בכל הערים בישראל, ינהלו את העיר, כאשר הם מוכנים לשאת באחריות לכך, ומשום שגם שר הפנים שמופקד על העניין הזה תומך ומסכים לכך, שאכן זה מה שיקרה, ובלבד שתהיינה בחירות דמוקרטיות וכלליות.

הבעיה שעומדת בפנינו היא האם תוכל מועצת עיר נבחרת לעמוד במטלות, שעומדות עכשיו על הפרק בנושא ניהול העיר והגדעון התקציבי הכבד, שרובץ על כתפי ועול העירייה, התושבים ופרנסי העיר. זו שאלה כבדה, ואני רוצה לומר שביקרתי בעיר, ושמעתי גם מחברי הוועדה הקרואה על מאמצים שהם עשו כדי להבריא את מצבה של העירייה ובכדי לעמוד במטלות שצריך לבצע בעיר עצמה, בהתחשב בכך שיש גרעון כל כך כבד לעירייה, שממנו היא לא מצילה להיחלץ.

לדאבוני, לפי הנתונים שקיבלנו, הגרעון לא צומצם בהרבה, אם כי פה ושם עוד פעם עלה. למרות שחוסלו חובות העבר, התחלנו לצבור גרעונות מדי שנה בשנה, כאשר הבעיה שמציקה לנו, אך גם לא מאפשרת סגירה טוטלית של הגרעון, או הגעה לגרעון סביר שאפשר לעמוד בו, היא קודם כל חוסר יכולת לעמוד בנושא הגבייה העצמית בגלל מורכבויות של בעיות תושבים, מצב סוציו-אקונומי קשה, פטור גדול שניתן להנחות בגלל אותו מצב חברתי לא פשוט, ומורכבויות שונות, כמו: מצב העיר והעסקים בה, חוסר אפשרויות לפיתוח, אם כי הוצגו בפניי אפשרויות לפיתוח.

הוועדה הקרואה פועלת מזה כשנתיים. לטעמי ולפי התרשמותי, אפשר היה לעשות הרבה יותר. ועדה קרואה אינה נתונה ללחצים כפי שמועצה נבחרת עומדת בהם מבחינת הציבור, והיא היתה צריכה לעשות חיתוכים חדים וקשים יותר גם בנושא כוח האדם, כאשר, לדאבונו, דברים שנעשו בעיריית בני ברק הקודמת גבלו בפלילים, והיה צריך לעשות חיתוכים חדים מאד כדי לפתור עניין זה באופן נוקשה וברור מאד.

ראיתי שנעשו נסיונות, אך לטעמי לא מספיק, כדי לשפר את המצב הזה. על כן, ההצעה המונחת כיום לפנינו היא לקיים בחירות על פי מועד, שהומלץ על ידי שר הפנים בישיבה הקודמת, והוא המועד הקרוב האפשרי, כי ישנם חגים, והוא ה-8 לדצמבר 1997, לאחר כל החגים. יש להודיע על כך גם ברשומות וגם לתושבי העיר. זו ההצעה שמונחת לפנינו מתוך כוונה שבמכתב הזה הוועדה הקרואה תשלים את עבודתה ותציג גם תמונת מצב שהיא הגיעה אליו, והמועצה הנבחרת תישא באחריות להמשך הדרך.

כמובן ששר הפנים והרשויות שמופקדות על המעקב בעיריית בני ברק - משרד האוצר ואחרים - יצטרכו לתת את הדעת גם על המצב הגרעוני המתמשך בעיר, שמפריע מאד לתפקד בעיר שנמצאת במצב קשה מאד. כמי ש"טיפל" בעבר בעיירה קטנה, אני יודע שמצב קשה גורם סבל רב לתושבים, לשירות שהם מקבלים ולחוסר הפיתוח ולהתרחבות של העיר.

בשלב זה הייתי רוצה לשמוע מראש הוועדה הקרואה את התייחסותו למצב. בזמנו קיבלנו מכם נתונים, והייתי רוצה מאד, שגם אם נחליט היום על בחירות, שאכן תאמרו לנו מה תמשיכו לעשות בחודשים הקרובים, כי כל חודש וכל יום הם קריטיים. במצב מסויים זה יכול לדדדד את מצב העירייה ולהביאה למצב שאפשר לשפר ולסגור את הפערים שנוצרו בגרעון, וזו כוונתנו.

עמוס מר חיים:

במאזן הכולל שלנו אחרי יותר משנתיים של עבודה ברור שאין גבול לעשייה, אך אני חושב שמה שהוועדה הקרואה עשתה בנסיבות העניין היה בהיקף הראוי ובדרך הנכונה. כמו שאמרתי ליושב הראש ולחברי הוועדה, חשבתי שמתפקידנו לאו דווקא לצאת למלחמות, אלא להיפך, ליצור רגיעה.

מה שהגענו גם לתחומים הפיסיים, בתחום נקיון העיר, גם בתחומים החינוכיים, פריצת דרך בענייני מבנים וקרקעות, גם בתחומים הכספיים - גבייה מתושבים בשיעור של למעלה מ-90% ארנונה למגורים, וגם ביצירת התשתית לצמיחה עתידית בתחום התכנון והפיתוח במגורים.

אני חושב שהמכלול הוא עשייה רבה מאד, כאשר לצערי הרב, אמנם היינו משוחרדים מהאילוצים הפוליטיים, כפי שאמר יושב הראש, אך לא היינו משוחררים מהעובדה שמייד לאחר שהתחלנו לעבוד, כל יום שני וחמישי הודיעו לנו שבשבוע הבא יש בחירות. במשך שנה וחצי אנו חיים בצל, שעוד שלושה חודשים יש בחירות. כך היה הדיאלוג הפוליטי, כך היו ההסכמים הקואליציוניים, ומעולם לא ניתנה לנו אפשרות לעשות זאת בנשימה ארוכה לאורך זמן.

אף על פי כן, אני בפירוש חושב שעשינו מלאכה שראוי להשתבח בה, ואני מודה על ההזדמנות שאתה נותן לנו לקראת סיום עבודתנו להציג מה שעשינו, ומה עוד צריך לעשות, הן מבחינת הכיוונים באופן רעיוני והן מבחינת המספרים, כמויות וסכומים.

אשר לבחירות עצמן, קיבלנו את העיר כפקדון, ותמיד יכול בעל הפקדון לבוא ולומר שהוא מבקש את פקדונו חזרה. אין לנו בעניין הזה כל עמדה, איננו נאחזים בתפקיד, איננו נלחמים עליו, אך גם איננו ששים לעזוב אותו. אנו חושבים שאנו עושים עבודה טובה, ועם כל חודש היא רק הולכת ומשתבחת, אך כל החלטה שהוועדה תמליץ עליה בפני שר הפנים, ושר הפנים יקבל, אנו, כמובן, נכבד.

התאריך המוצע לבחירות הוא לא מחר בבוקר. זה נותן לנו אפשרות של ארבעה-חמישה חודשים להשלים דברים שאנו עושים. אני רוצה לברך על ההסכם שנחתם ביום ראשון בלשכת שר הפנים בין משרד הפנים למשרד האוצר, עליו חתם מר אלכס וייצמן, והוועדה הקרואה. זהו הסכם, שאמנם נותן לנו אמצעים, אך מאפשר לנו גם לתכנן וגם לחסוך את הצורך---

היו"ר סאלח טריף:

דרך אגב, מה אומר ההסכם?

עמוס מר חיים:

ההסכם אומר שנקבל כ-70 מליון שקל מענק.

אמנון נויבר:

40 מליון שקל.

עמוס מר חיים:

שמתוכם כ-30 מליון שקל היה מענק, שקיבלה העיר מימים ימימה, והסכום של 40 מליון שקל הוא מענק מיוחד. כמו כן נקבל אשראי 50 מליון שקל לתשלום חובות. צריך לזכור ש-50 מליון שקל הוא הסכום השנתי, שאנו משלמים פרעון מלוות, כלומר, בתקופת כהונתנו שילמנו כבר כפליים מזה בגין פרעון מלוות בריבית. אנו מתחייבים כנגד זה לצמצם את מצבת כוח האדם, לצמצם גם באמצעות זה וגם באמצעים אחרים את התקציב ולצמצם או להפסיק פעילויות שהקופה איננה מאפשרת לעמוד בהן.

להערכתך, החיתוך מגיע עד הבשר החי. לא מזה נמשיך להיוושע בעתיד, למשל, צמצום שעות הוראה, או תקני מורים, למשל, לחשוב על דרכים לטפל בחינוך העל תיכוני. אני חושב שלא מזה ניוושע. העיר בני ברק תיוושע על ידי זה שתינתן דחיפה גדולה לתכנון, לבנייה ולפיתוח, דבר שיהיה הכנסה לרשות המקומית. הציבור היושב בעיר איננו יכול לשאת הרבה יותר מזה.

הדבר החשוב הוא, שאני חושב שאנו צריכים לגבות יותר מעסקים ולשכלל יותר את דרכי הגבייה. המעט שאנו נותנים לעיר בתחומי רווחה וחינוך הוא דבר שאסור לקצץ בו, גם מה שקוצץ, קוצץ בכאב גדול. הנזקים שיכולים לקרות לילדים, לקשישים ולכל מי שנהנה מפעולות החינוך והרווחה, הם בלתי הפיכים.

ביקשתי, ושמעו אותי חברי הכנסת שיושבים בוועדה, למשל, לתת לעיר בני ברק עדיפות לאומית בחינוך, דבר שייקל עלינו בחינוך. ביקשתי משרד העבודה והרווחה שבמקום לתת לאחר מעשה השלמה, יראה איך אפשר לתת בטרם עת לפעולות רווחה, אך מכיוון שאף אחד לא יכול להוציא יותר ממה שיש לו, אלה המגבלות שאנו חיים בהן. אנו נכבד זאת, וכל מה שהוסכם במסגרת תכנית הרווחה, ניישם בחודשים שלפנינו. ננהל את העיר, עסקים כרגיל, כאשר הדגש יהיה לקדם תכניות בנייה ופיתוח, וגם לעשות בתחום החזות הפיסית והתכנונית של העיר.

משה גפני:

אני חושב שאפשר לסמוך פחות או יותר על תשובה אובייקטיבית שתינתן לשאלה האם העירייה הזו יכולה אי פעם להצליח, ואני חושב שזוהי השאלה הקריטית. הנושא של גביית המסים הוא דבר חשוב, שאף אחד לא מזלזל בו, ואני גם חושב שהגעתם למקסימום של גביית מסים. עליכם להגביר את נושא גביית המסים מהעסקים, וכדומה.

בני ברק היא עיר במרכז הארץ, שיכולים להיות בה אזורי תעשייה גדולים ואזורי מסחר גדולים. האם חשתם במהלך השנתיים הללו, שאתם רוצים לפתח את אזור התעשייה הצפוני, אזור הרכבת, את האזורים שאותם אפשר לפתח, ושמהם העיר יכולה להיות לעיר עשירה, ואף יותר מעיר שמחזיקה את עצמה.

האם חשתם התנכלות לעיר בני ברק מצד רשויות שלטוניות ארציות, כמו: מינהל מקרקעי ישראל ומשרדים שנוגעים בדבר ומצד רשויות מקומיות שכנות לעיר? אני מבקש לקבל תשובה כנה ואמיתית. אדוני יושב הראש, סאלח טריף, כמי שמלווה את העיר, אתה מכיר את המצוקות שלה, וזוהי השאלה המרכזית.

היו"ר סאלח טריף:

האם שמעת על הפתרון האחרון שסוכם, ועל ישיבת הסיכום שהתקיימה בין משרד האוצר למשרד הפנים?

משה גפני:

אתה מדבר על הסכום של 70 מליון שקל?

היו"ר סאלח טריף:

כן.

משה גפני:

כן, ודאי. זה פתרון לחודשיים וחצי, ואני מדבר על הפתרון העקרוני, וחשוב לי לדעת האם יש התנכלות לעיר בני ברק מצד רשויות שלטוניות מרכזיות ומצד רשויות מקומיות שכנות.

היו"ר סאלח טריף:

כל השנים האחרונות המדינה משלמת, על איזו התנכלות אתה מדבר?

משה גפני:

אתה יושב ראש ועדת פנים ואיכות הסביבה מסודר ורציני, אך עליך לדעת שבעיית הבעיות של בני ברק היא לא התשלום של משרד האוצר ולא של משרד הפנים, בני ברק יכולה להחזיק את עצמה.

היו"ר סאלח טריף:

אמרתי זאת, פשוט לא היית כאן.

ניסן סלומינסקי:

הבעיה של בני ברק היא התושבים שלה.

משה גפני:

לא, הבעיה היא לא התושבים.

היו"ר סאלח טריף:

גם התושבים.

משה גפני:

לא, הבעיה היא התנכלות של משרדי ממשלה ושל רשויות מקומיות שונות, למשל, רמת גן.

אמנון נויבר:

לא הייתי מגדיר זאת כהתנכלות, אלא יותר כהתפתחות של מערכת יחסים קצת מוזרה, כאשר בראש ובראשונה הייתי תולה את הקולר בחלק מהמנהיגות של העירייה, ובעיקר הצוות ההנדסי שלה, שלא ידע לעמוד על האינטרסים האמיתיים בתכנון לטווח ארוך. כתוצאה מכך בני ברק סופגת את עודף התנועה של רמת גן במידה כלשהי, ואז משרד התחבורה אומר עד שלא תפתרו בעיה זו, לא נאפשר לכם לבנות כאן דב קומות.

חבר הכנסת משה גפני מגדיר זאת כהתנכלות, אך אני הייתי מגדיר זאת כחוסר מודעות של הדרג המקצועי בעירייה ושל המנהיגות למשמעויות של ההתפתחות האורבנית מסביב, ומה צריך לעשות בעיר כדי להיכנס להתפתחות הזו. אין חלל ריק, וברגע שנוצרה ההתפתחות האדירה ברמת גן ובערים אחרות מצד אחד, ובבני ברק "נרדמו", ויותר מזה, נלחמו על חצאי מגרשים, במקום להילחם על מגרשים גדולים, האחרים התפתחו על חשבון בני ברק.

המאבק שצריך להתנהל הוא נתינת המעמד והמשקל האמיתי לבני ברק בפיתוח בהתמודדות מצד אחד עם רמת גן ועם פתח תקווה מצד שני, בכלל הפיתוח על כביש גאה, עם משרדי הממשלה כדי לפתח עמם דיאלוג, ואין זה פשוט. המפקחת על המחוז במשרד התחבורה אומרת, מהנדס העיר בקושי מדבר איתי, אז איני מוכנה לשמוע ממנו.

משה גפני:

ומיתחם הרכבת?

עמוס מר חיים:

שאלת חבר הכנסת משה גפני היא בפירוש ממקדת או מורה על אחת מנקודות התורפה של המערכת.

מיתחם הרכבת הוא בבעלות מינהל מקרקעי ישראל ובבעלות הרכבת. אם תוקעים את באדמת מינהל בירושלים, תוך חמש דקות מופיע פקח, תוך עשר דקות מופיע שופר, תוך שעה יש צו פינוי, ותוך ששתיים יש בולדוזר. בבני ברק בשטח הזה איש הישר בעיניו יעשה, וכל סיוע לא ניתן להסדרת אלף הדונם האלה.

משה גפני:

האם זה מול הקניון?

עמוס מר חיים:

כן. כל סיוע לא ניתן מצד הבעלים, שזה מינהל מקרקעי ישראל, ולא מצד המחזיקים, שזה הרכבת, למרות שכולם מודעים לזה. זוהי אזלת יד ממלכתית בלתי ניתנת להסבר.

כאשר עמדה השאלה איפה יעבור כביש איילון מזרח, הוא יכול היה לעבור מצד אחד של הירקון, אך שם תל אביב, ולמה שהיא תתן? הוא היה יכול לעבור מצד אחר של הירקון, אך שם פתח תקווה, למה שהיא תתן? נימנו וגמרו שהוא גם יעבור בעתודה הקרקעית היחידה שיש לעיר, שוב מיתחם הרכבת. על כך נעמדנו על הרגליים האחוריות, ולזה איננו מסכימים, והתוצאה לא איחרה לבוא. השכנים, שלא אהבו את העניין שנהיה לא רק פח הזבל של האשפה, אלא גם פח הזבל של התחבורה, בפירוש מגלים אי ידידות לבעיות העיר.

העניין הזה אינו בעיה שבין רשות מקומית לרשות מקומית, אלא בעיה ממלכתית לאומית, ומי שמופקד על הטיפול, גם במקרקעין, וגם בהסדרת היחסים עם הרכבת, צריך לקחת את העניין הזה לידי.

ניסן סלומינסקי:

מה התכניות שלכם במיתחם הזה? יש לכם תכניות?

עמוס מר חיים:

1000 דונם במרכז המרכזים של מדינת ישראל, אזורי תעסוקה, אזורי מסחר. המקום משווע לפיתוח.

ניסן סלומינסקי:

על כך אני מסכים איתך. אני כבר רואה ומתפלא חמישים שנה מה קורה שם, אך השאלה היא מתגברים על כך.

עמוס מר חיים:

בשבוע שעבר הוצגה בפנינו מסגרת של תכנית המיתאר לעיר, שהוכנה בהנהגתו של אדריכל. התכנית הזו לוקחת בחשבון את מיתחם הרכבת, ואימצנו אותה. נודיש לאלה שיבואו אחרינו קונספציה מסודרת מאד, מה יהיה שם, מה יהיה במקומות אחרים, איזה מיתחמים אפשר "להעלות כיתה".

יש שטח גדול מאד על יד כביש גהה, שהוא אדמת בור, והוא יכול לשמש למגורים. יש ויכוח אם הכביש יהיה ברוחב כזה או אחר, ובינתיים כל זה משבית את העבודה.

היו"ר סאלח טריף:

מתי תתחילו לקבל הכנסות מהאגרות על מקרקעין ועל כל התכנית עליה אתה מדבר?

עמוס מר חיים:

בשטח הזה אנחנו עוד לא רואים גרוש, אך ברחוב מודיעין פינת ז'בוטינסקי אנו כבר עכשיו מתחילים לקבל כסף משני יזמים, שאחד מהם נקרא "אפריקה". נמצא כאן המנכ"ל, שיכול להרחיב את הדיבור בעניין.

אנו רואים היום פירות. קידמנו את עניין פרדס ברמן, שהיה מונח שנים כאבן שאין לה הופכין. מתחילים לבנות שם, ואנו "רואים כסף" היום, כלומר, יש כבר היום הכנסות כספיות ביד מעליית מפלס הפיתוח בעיר.

היו"ר סאלח טריף:

מר אמנון נויברך, אתה עוסק בנושא הכלכלי. מה הצפי של הגרעון שיעמוד בתאריך האחד לינואר 1998 אחרי כל ההסדר שהיה? כמה אתם מעריכים?

אמנון נויברך:

קשה לי להעריך, אך אני מעריך שאם נעמוד בכל התחזיות של ההכנסות, זה צריך להיות אי שם בסדרי גודל בין ה-15-20 מליון שקל, אם נעשה את הכל כמו שצריך.

משה גפני:

של מה?

אמנון נויברך:

גרעון שנתי של שנת 1998.

היו"ר סאלח טריף:

אם כן, הגרעון המצטבר יהיה פי שניים. מה הגרעון המצטבר?

אמנון נויבר:

95 מליון שקל.

משה גפני:

עכשיו זה עומד על 95 מליון שקל.

היו"ר סאלח טריף:

עכשיו, אבל יש הסדר.

אמנון נויבר:

אני מעריך שהגרעון שייצבר בסוף 1998, ואני מניח שלא נהיה אז, יהיה בסדר גודל של כ-20 מליון שקל, אם הכל ייכף לפי התכניות.

משה גפני:

חבר הכנסת סאלח טריף שואל לפי הערכתכם ברגע שתיבחר עירייה.

אמנון נויבר:

חבר הכנסת משה גפני, זאת שאלה אחרת.

משה גפני:

זאת בדיוק השאלה.

עמוס מר חיים:

תאמר תאריכים.

אמנון נויבר:

הייתי זהיר במה שאמרתי, בלי לומר דבר שלא רציתי לומר. הגרעון הצבור לא צריך לעבור את 60-65 מליון שקל עם כל ההסדרים.

היו"ר סאלח טריף:

הגרעון השנתי הוא כ-20 מליון שקל. האם הגרעון השנתי של בני ברק בסדר גודל של 20 מליון שקל לשנה הוא סביר במצב הנוכחי?

עמוס מר חיים:

אני יכול לתת לך אינדיקציה, שבידושלים הגרעון ברבעון הראשון של השנה היה 350 מליון שקל מתוך תקציב של בערך 1.6---

אמנון נויבר:

מה זה סביר?

היו"ר סאלח טריף:

סביר זה אומר שהכל יחסית למה שקורה בארץ. יש גרעון שמשרד הפנים מכיר בו, שעירייה יכולה לעמוד בו, שהיא יכולה לכסותו ממקורותיה. אני שואל האם הגרעון הזה שהוועדה הקרואה מצביעה עליו הוא גרעון סביר?

דוד צלניק:

גרעון סביר זה חמישה אחוז.

עמוס מר חיים:

תקציב העירייה זה 400 מליון שקל, וחמישה אחוז זה 20 מליון שקל, וזה סביר.

דוד אזולאי:

אני פונה ליושב ראש הוועדה הקרואה. אנו יודעים שמצב מערכת החינוך בעיר, והמבנים שם במצב מאד לא טוב. איני יודע אם יש מקום בו הצפיפות בכיתות כה גדולה כפי שהיא קיימת בבני ברק. חבר הכנסת משה גפני שאל עד כמה הממשלה נותנת את השירותים הדרושים לעיר בני ברק, ואני מחדד זאת דווקא לכיוון מערכת החינוך, כי בדבריך אמדת שיייתכן שאחד הפתרונות שיכול לעזור לעיר הוא הכרזת עדיפות לאומית אי בחינוך בעיר בני ברק.

אני טוען שזה יהיה דבר מבורך. האם היום, באותה תקופה בה אתם מנהלים את הוועדה, הרשויות, ובמיוחד משרד החינוך, נתנו את חלקם למערכת החינוך, או שבכל מקרה המצב כפי שהיה אז, שמשרד החינוך לא העביר את הכסף?

שמואל הכפרט:

ראשית אני רוצה לומר שיושב ראש הוועדה הקרואה וחבריה עשו עבודה טובה, השתדלו לנהל את העיר על מי מנוחות, למרות כל הבעיות הספציפיות שיש בעיר. אך הזכיר כאן גם יושב הראש, שהתושבים רוצים הנהגה נבחרת, הנהגה אותנטית, שתייצג את הציבור של העיר בני ברק.

שאלתי את יושב ראש הוועדה, אשר הציג את ההסדר עם משרד הפנים, כאשר הוא גם הזכיר שהעירייה נתבקשה לקצץ בתקציב, מה מתכוונים לקצץ בחינוך וברוחה. רציתי לשאול את יושב ראש הוועדה הקרואה, איפה אתם מסוגלים עוד לקצץ? פנה אליי לפני מספר שבועות אב ל-12 ילדים, שאחד מילדיו במעון, והוא קיבל הודעה באמצע השנה, שהעירייה מפסיקה את המימון לילדו במעון. האם אב של בת שלומדת בסמינר צריך לשלם 600 שקל בחודש, שזה ללא תקדים בכל הארץ? איפה עוד אפשר לקצץ בחינוך וברוחה בעיר בני ברק?

הזכיר כאן חבר הכנסת משה גפני, ובצדק, שהבעיה היא לא מענק בסדר גודל כזה או אחר, אלא של התנכלות, שאותה יושב ראש הוועדה הקרואה גם לא הכחיש, הוא אמר שישנה בעיה. איננו עשים כל כך לקבל "נדבות", לקבל מענק מוגדל יותר משר הפנים או משר האוצר, ולהתחנן בכל חודש שבני ברק תהיה בכל כלי התקשורת. בני ברק היתה יכולה להחזיק את עצמה בכבוד, לו היו נוהגים כלפיה כמו שנוהגים כלפי ערים אחרות בגוש דן.

עמוס מר חיים:

הייתי מציע שבענייני חינוך ורווחה יתחיל דוקטור אריה הכט, ממלא מקום יושב ראש הוועדה הקרואה, ומר אמנון נויבך ואני נוסיף אחרי כן.

אריה הכט:

בענייני חינוך הייתי רוצה להגדיר את הדברים כך, שלא כניסוח חבר הכנסת משה רפני, אי אפשר לומר חס וחלילה שמשרד החינוך מתנכל אליכם.

משה רפני:

אגב, לא דיברתי כלל על חינוך.

היו"ר סאלח טריף:

היה זה חבר הכנסת דוד אזולאי.

אריה הכט:

לא, הוא שאל באופן כללי על משרדי הממשלה.

משה רפני:

שאלתי ספציפית מאד, ואתה יודע מה, לא שאלתי, אלא אני אומר שמשרדי הממשלה מתנכלים לבני ברק בכל הנושא של הפיתוח, והדשויות המקומיות השכנות מפריעות כל הזמן בוועדה המחוזית. מאלצים את בני ברק להתחנן בפני משרד האוצר לקבל "נדבות". בני ברק היא עיר במרכז הארץ, עומדת על צומת הדרכים הגדולה ביותר במדינת ישראל, אך לא נותנים לה להתפתח.

היו"ר סאלח טריף:

חבר הכנסת משה רפני, אתם לגמרי לא מסכנים, אם יושב ראש ועדת הכספים הוא מבני ברק.

משה רפני:

הוא לא מבני ברק, הוא מירושלים.

אריה הכט:

חס וחלילה, אין התנכלות מצד המשרדים האלה, אך גם אין הכרה מספיקה בצרכים המיוחדים של בני ברק.

דוד אזולאי:

אתה רק מעדן את הדברים.

אריה הכט:

גם בתקופת הוועדה הקרואה, ועל אף שהעלינו כמה וכמה נושאים בפני משרד החינוך והתרבות, קיבלנו מעט מאד פתרונות, פה ושם לשיפוצים, או בדומה. בכל שאר הדברים, כיוון שרוב החינוך בבני ברק, 80% ממוסדות החינוך בבני ברק, הם מהחינוך המוכר, הם כפופים לאגף מיוחד במשרד החינוך, כאשר האגף הזה לא מקבל אוטומטית כל תקן וכל סטנדרט שנקבע לנושאים אחרים: בחינוך מיוחד, בסייעות, בהסעים, וכן הלאה, ושכר דירה ועוד נושאים רבים אחרים.

לצערנו, בנושאים רבים שרשויות מקומיות אחרות מקבלות החזרים, עיריית בני ברק אינה מקבלת, כי היא צריכה לעבור מערכת בודקת ומערכת מתקצבת, שהיא הרבה יותר מוגבלת מהמערכות האחרות. העלינו את כל הנושאים האלה בפני מנכ"ל משרד החינוך, ואנו מקווים שבזמן הקרוב חלק מהדברים ייפתר.

אלה נושאים, כמו: החזר שכר דירה, השתתפות גדולה יותר בהסעות, טיפול טוב יותר בחינוך המיוחד, הכרה בסמינרים למורים בבני ברק - אין הכרה באף סמינר, כאילו העיר בני ברק לא צריכה להכשיר מורים - וסידרה שלמה של נושאים, שלצערנו, העירייה לא מקבלת את ההחזרים הנדרשים.

יחד עם זה, עלה בידינו לקדם במידה מסויימת את נושא הבנייה, כאשר אחרי איתור מגרשים והכנת תכניות מוקדמות לבנייה, הצגנו בפני משרד החינוך צורך ב-250 כיתות. לגבי כל מקום צויין המגרש המתאים, הצרכים והאפשרות לבנות, כלומר, כאשר הצגנו את הצרכים, הצגנו גם את המקומות שבהם אפשר לבנות. בינתיים, לשנת 1997 נתקבל מספר מסויים של כיתות, ויש דיון נוסף לגבי שנת 1998, ואני מבקש שזה יהיה אחרי הבחירות.

דוד אזולאי:

מה ממוצע הצפיפות בכיתה בבני ברק?

אריה הכט:

אני לא יכול להגיד.

דוד אזולאי:

האם הוא יותר או פחות מהנורמה?

אריה הכט:

ממוצע הצפיפות הוא לא יותר מהנורמה, לעומת זה לצערנו 200 כיתות נמצאות בקרוואנים, או במבנים שכורים, וזה דבר שהוא ללא תקדים, כפי שציינת, כי אם אני אומר קרוואנים, זה קרוואנים במלוא מובן המילה.

דוד אזולאי:

אדוני יושב הראש, 200 כיתות בבני ברק עדיין נמצאות בקרוואנים. אין עוד עיר אחת במדינת ישראל במצב הזה.

אריה הכט:

לקידום הנושא הזה הוועדה הקרואה הכינה מגרשים והתחלת תכניות בנייה, וגם הגישה בקשות למשרד החינוך עם התחלת היענות ממשרד החינוך.

בעניין משרד הרווחה, כפי שהעיר חבר הכנסת שמואל הלפרט, וכפי שאמרתי לגבי משרד החינוך, אין הכרה בצרכים המיוחדים של בני ברק. אנו נאלצים במסגרת ההסכם שצויין קודם לעבוד אך ורק לפי המכסות שמשרד העבודה והרווחה מעמיד לנו. אנו נמצאים במגע מתמיד יום יומי עם המשרד באשר לקבלת מכסות נוספות. פה ושם יש לנו הצלחה, אך לצערנו, זה חייב אותנו גם באמצע השנה להוציא ילדים.

דוד אזולאי:

כמה כיתות אתם עומדים לקבל לקראת שנת הלימודים תשנ"ח?

אריה הכט:

בשנת הכספים 1997 קיבלנו כ-40 כיתות, לקראת שנת 1998 עדיין לא קיבלנו תשובה. על דברים שהיינו צריכים להתחיל בתכנון עתה, עדיין לא קיבלנו כלל תשובה.

עמוס מר חיים:

מצאנו את הבעיה של 200 הכיתות בקרוואנים, ולא יצרנו אותה. מצאנו אותה, מפני שבמשך שנים לא היה טיפול בהקצאת קרקעות למבני חינוך, ולכן למי שלא היתה קרקע, התנחל על שטח ירוק, ובהתנחלות גרים בקרוואנים. ביצענו הפשרה של שטחים לחינוך.

אני אומר באחריות, משרד החינוך לענייננו אמר ומקיים, שככל שיהיו בידינו שטחים לגיטימיים לבנייה, הוא יעזור לנו בכיתות לעניין הזה. הכדור הוא, בפירוש, קודם כל בידי העירייה. אם יהיו שטחים, אני מאמין שתהיינה כיתות, כי זעקתה של בני ברק במשרד החינוך בתחום הבינוי נפלה על אוזן קשובה, מה גם שאחד מחברי הוועדה הקרואה הוא איש בעל מעמד במשרד החינוך והתרבות. בעניין הזה אין לי בעיה.

כפי שנאמר כאן קודם, הבעיה היא שהסיטואציה של בני ברק מחייבת קריטריונים של עיר במצוקה, ואי אפשר להפעיל עליה את הקריטריונים של חינוך או של רווחה של רמת גן. אך אני מאמין שמי שינהל את העיר בעתיד, אם ינהל אותה כהלכה, ימצא אוזן קשבת גם בממשלה.

היו"ר סאלח טריף:

אני רוצה להודות לחברי הוועדה הקרואה על כל פועלם, ואני משוכנע שעשיתם הכל כדי לנסות להבדיל את המצב, וזאת בשליחות ציבורית חשובה, כי העיר סבלה שנים רבות ממצב קשה ביותר, ולדאבוני, עדיין מתמשך. ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת רוצה מאוד שהעיר הזו תבריא ותמריא למצב חדש, וכך תוכל לתת שירותים נאותים כמו כל הערים האחרות בישראל.

אני רוצה להציע הצעה, שמועד הבחירות שייקבע יהיה השני בדצמבר 1997, שזה ג' בכסלו.

משה גפני:

מועד זה לא יכול להיבחר כמועד הבחירות, אפשר יום לפני או יום אחרי.

היו"ר סאלח טריף:

אני מוכן לשנות את המועד. מה עדיף - יום רביעי, או יום שני?

משה גפני :

עדיף יום שני.

מיכה גולדמן :

יום רביעי.

משה גפני :

יום רביעי זה לא טוב.

מיכה גולדמן :

למה?

משה גפני :

בגלל שאמורה להתקיים חתונה גדולה מאד.

היו"ר סאלח טריף :

נקבע את יום שני, האחד לדצמבר 1997, כמועד בחירות.

יחזקאל לביא :

יום שני אינו מועד טוב, כי במשרד הפנים היינו מעדיפים תמיד שבחירות תתקיימנה ביום שלישי, או לאחרי.

היו"ר סאלח טריף :

אם כן, אני מציע את יום רביעי, ד' בכסלו התשנ"ח, שלישי לדצמבר 1997 כמועד בחירות לעיריית בני ברק. אני מקווה שהעיר תצא לדרך חדשה, ושייבחרו אנשים שיוכלו לנהל את העיר כמו שצריך. אנו עוברים להצבעה.

הצבעה

בעד - רוב

נגד - מיעוט

נמנעים - 0

התקבל יום רביעי, ד' בכסלו התשנ"ח, כמועד בחירות לעיריית בני ברק

אני רוצה לציין לפרוטוקול, שחברי הכנסת מיכה גולדמן, דוד אזולאי, ניסן סלומינסקי, איתן כבל וגם אנוכי הצביעו בעד ההצעה, והיא נתקבלה.

תודה רבה, ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:00